

การประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบภายใน
ของหน่วยตรวจสอบภายใน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

หน่วยตรวจสอบภายใน องค์การบริหารส่วนตำบลคอยงาม

คำนำ

หน่วยตรวจสอบภายในเป็นหน่วยงานที่ให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาต่อฝ่ายบริหารอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลดอยงาม ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและการกำกับดูแลภายในองค์การบริหารส่วนตำบลดอยงามอย่างเป็นระบบเพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลดอยงาม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายในเป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบ และจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายใน หน่วยตรวจสอบภายใน จึงได้จัดทำแบบสอบถามการประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบภายในของหน่วยตรวจสอบภายใน เพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายใน เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน และสอดคล้องกับทิศทาง ยุทธศาสตร์ และแผนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลดอยงาม ดังนั้น หน่วยตรวจสอบภายในได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบภายในของหน่วยตรวจสอบภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568 ตามการวิเคราะห์ความเสี่ยงให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามการประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบภายใน ของหน่วยตรวจสอบภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568 ยังต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไปและหากมีข้อมูลผิดพลาดประการใด หน่วยตรวจสอบภายในขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

หน่วยตรวจสอบภายใน องค์การบริหารส่วนตำบลดอยงาม

สารบัญ

หน้า

คำนำ.....ก

สารบัญ.....ข

การประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบ

ความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง.....	1
รายการความเสี่ยง กระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน.....	2
กระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบ.....	3
วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยง.....	4
ประโยชน์ของการประเมินความเสี่ยง.....	4
กระบวนการประเมินความเสี่ยง.....	5
การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น.....	7
การจัดระบบข้อมูล.....	7
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	7
การกำหนดปัจจัยเสี่ยง.....	8

การประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ความเสี่ยง (Risk)

หมายถึง สถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร หรืออาจหมายถึง โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์หรือการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งมีผลกระทบให้การดำเนินงานขององค์กรเกิดความเสียหาย ความผิดพลาด การรั่วไหล ความสูญเสีย และไม่บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor)

หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องหรือสนับสนุนให้เกิดความเสี่ยง หรือเป็นสิ่งที่เกิดจากความไม่แน่นอน ซึ่งมีสาเหตุจากสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในองค์กร

สภาพแวดล้อมภายนอก เช่น

- การเปลี่ยนแปลงนโยบายรัฐบาล
- การออกกฎหมาย ข้อบังคับใหม่
- การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี
- การปรับเปลี่ยนระบบงานที่กำหนดโดยส่วนกลาง เช่น การเปลี่ยนแปลงระบบบัญชี เป็นต้น

สภาพแวดล้อมภายใน เช่น

- การเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลทั้งระดับบริหารและระดับปฏิบัติงาน
- การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมและจรรยาบรรณองค์กร
- การบริหารงานประมาณไม่เป็นไปตามแผน
- การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ของหน่วยงาน เป็นต้น

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หมายถึง กระบวนการระบุปัจจัยเสี่ยงและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงว่าเหตุการณ์ใด หรือเงื่อนไขอย่างใดที่จะมีผลกระทบต่อการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยการบริหารความเสี่ยงตามกรอบของ COSO มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานตรวจสอบภายใน เพื่อช่วยให้ผู้ตรวจสอบภายในสามารถวางแผนการตรวจสอบส่วนงานหรือกิจกรรม/โครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

รายการความเสี่ยง (Risk Profile)

หมายถึง การรวบรวมปัจจัยและเกณฑ์ความเสี่ยงโดยแยกเป็นของแต่ละส่วนงานหรือแต่ละกิจกรรม/โครงการว่ามีปัจจัยด้านใด เรื่องใด และมีความเสี่ยงอยู่ในระดับใดบ้าง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประเมินความเสี่ยงในครั้งต่อไปได้อย่างสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

กระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน (Internal Audit Process)

หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน จำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบได้อย่างมั่นใจและได้ผลงานที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ขั้นตอนการปฏิบัติงานตรวจสอบที่สำคัญ (ตามแผนภูมิ)

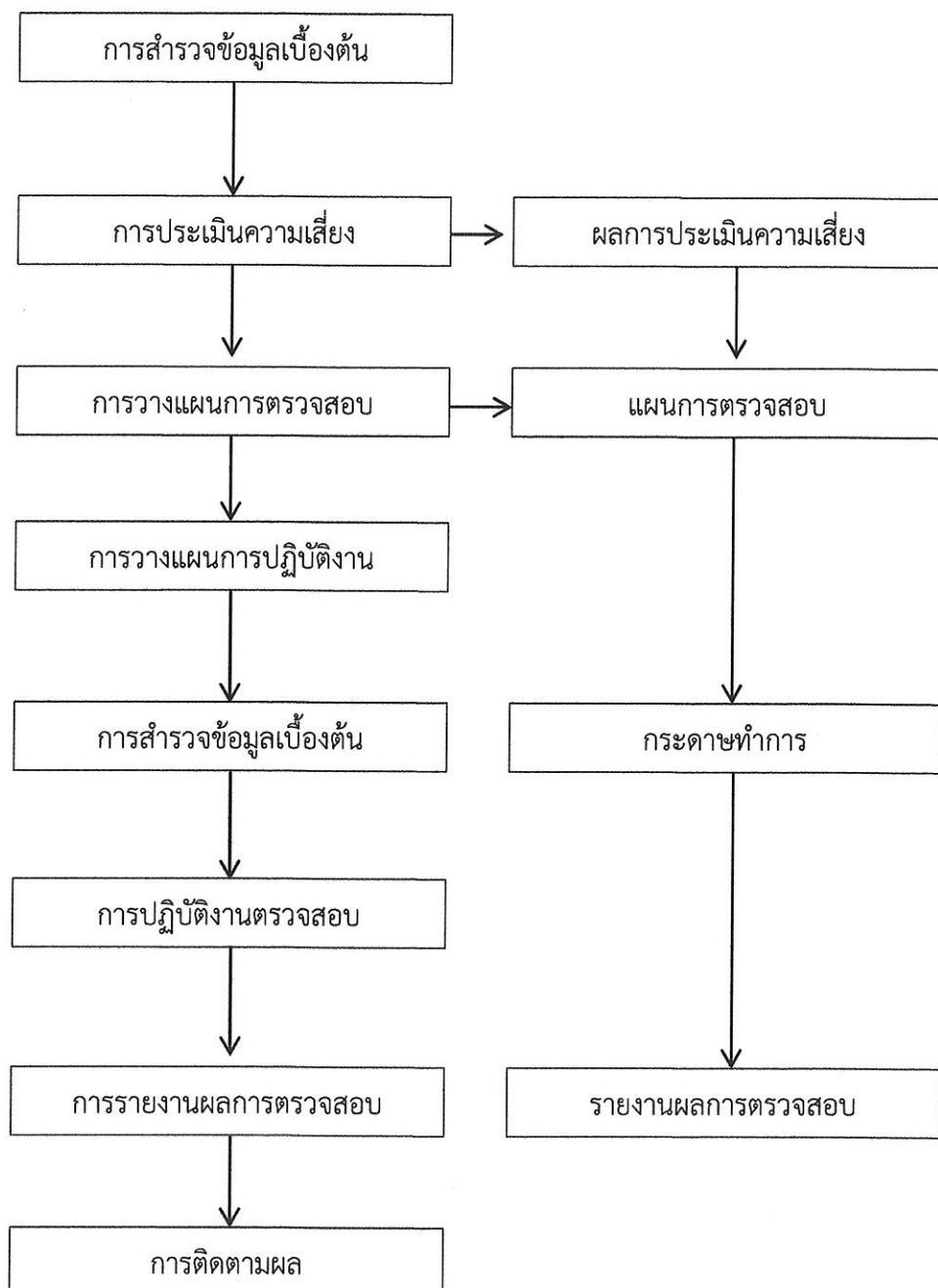
กระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

การวางแผนตรวจสอบ

การปฏิบัติงานตรวจสอบ

การจัดทำรายงานและ

การติดตามผล

วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยง

การดำเนินงานตรวจสอบภายในมีขอบเขตความรับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบ และการสอบทาน เพื่อให้ทราบถึงความถูกต้องและน่าเชื่อถือของข้อมูล การรายงานทางการเงิน การปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ และเพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายหรือไม่อย่างไร ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวมีความรับผิดชอบต่อหน่วยรับตรวจภายในองค์กรอันได้แก่ คณะ สำนัก และหน่วยงานต่างๆ ที่อยู่ภายในโครงสร้างองค์กร ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบ จึงมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในสามารถวางแผนการตรวจสอบได้ครอบคลุมภารกิจที่สำคัญเป็นความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ และอาจทำให้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
2. เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในสามารถวางแผนการตรวจสอบภายใต้ข้อจำกัดด้านอัตรากำลังผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เช่น เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ และด้านระยะเวลาในการดำเนินงาน
3. เพื่อให้การวางแผนการตรวจสอบเป็นไปอย่างมีระบบ หลักเกณฑ์ และมีความเหมาะสมสอดคล้องกับขอบเขตความรับผิดชอบ และวัตถุประสงค์หลักของการตรวจสอบภายใน

ประโยชน์ของการประเมินความเสี่ยง

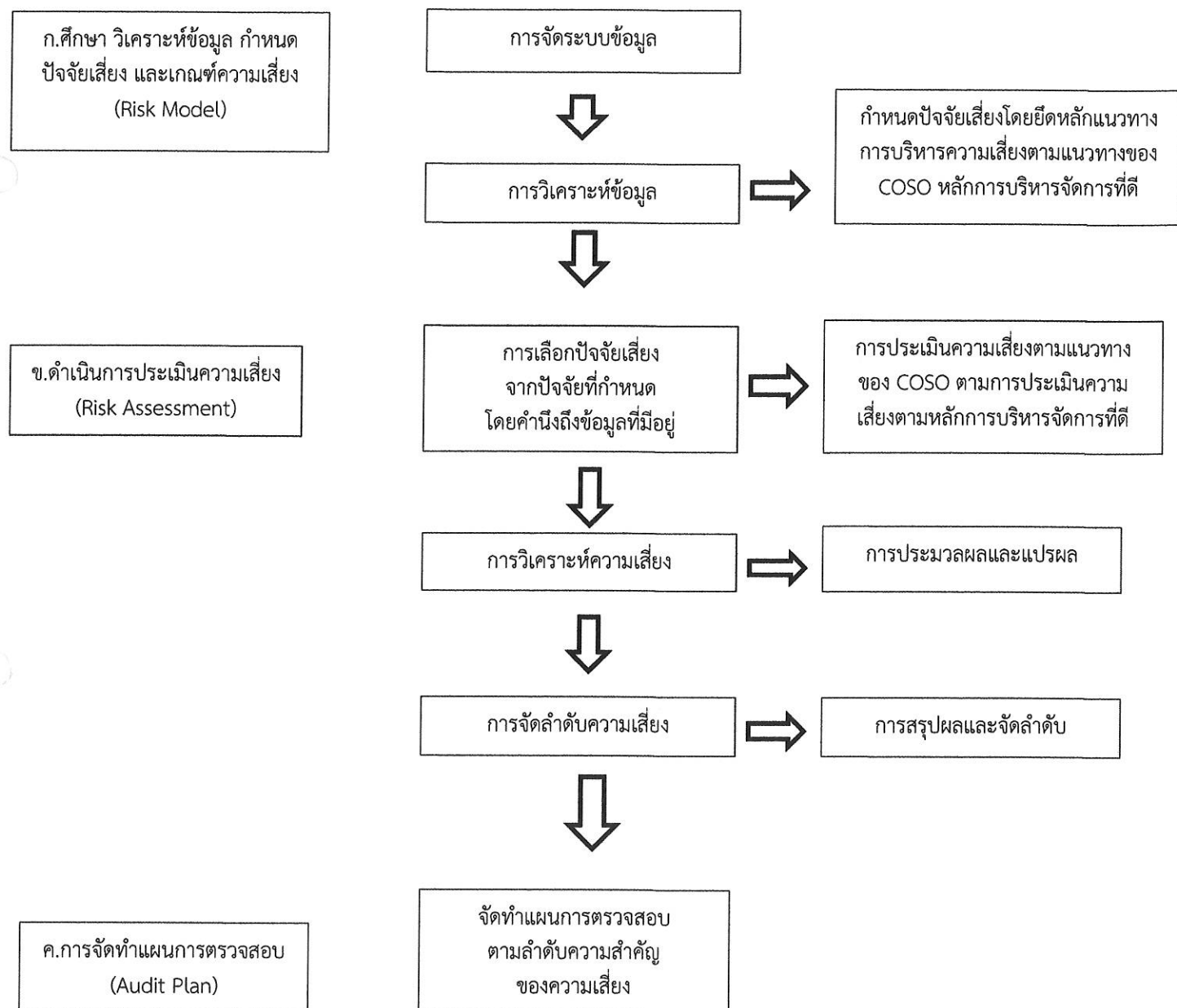
1. ทำให้เข้าใจสภาพข้อมูลพื้นฐานด้านระบบการควบคุมภายใน การกำกับดูแล การติดตามผลภายในองค์กรที่มีอยู่อย่างละเอียด เพียงพอ สำหรับการวางแผนการตรวจสอบ
2. ทำให้การปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด มีระบบ หลักเกณฑ์ที่ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
3. ทำให้เกิดความเชื่อมโยง ประสานงานความร่วมมือกันระหว่างผู้ตรวจสอบภายใน และหน่วยรับตรวจสอบ ส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กระบวนการประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบ เป็นกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ในการสอบทานและประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความคุ้มค่าการดำเนินงานในภาพรวมขององค์กร อย่างมีระบบ สอดคล้องกับแนวทางการบริหารราชการแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน รวมทั้ง การสร้างความเชื่อมั่นให้กับฝ่ายบริหารที่จะนำผลการตรวจสอบภายใน ไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไข การดำเนินงานในเรื่องที่สำคัญๆ ได้ทันเวลา เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น หน่วยตรวจสอบภายในจึงได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบ โดยคำนึงถึงระดับความมีนัยสำคัญของความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน และมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการปฏิบัติงานของทุกส่วนงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลอยางาม ซึ่งการประเมินความเสี่ยงเริ่มจากการปฏิบัติงานและรวบรวมข้อมูลโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลอยางาม รวมถึงการหารือร่วมกับผู้บริหารและคณะกรรมการตรวจสอบประจำองค์การบริหารส่วนตำบลอยางาม เกี่ยวกับประเด็นที่เป็นความเสี่ยงสูงขององค์การบริหารส่วนตำบลอยางาม และสิ่งที่คาดหวังให้ผู้ตรวจสอบภายในดำเนินการตรวจสอบซึ่งในการจัดทำการประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568

กระบวนการประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบ

การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์
สภาพแวดล้อมและข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานและกิจกรรม
เช่น โครงสร้างอัตรากำลัง แผนกลยุทธ์ แผนการบริหารความเสี่ยง
ระบบการควบคุมภายใน กระบวนการปฏิบัติงาน ฯลฯ

1. การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

หน่วยตรวจสอบภายในได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์สภาพแวดล้อม และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับส่วนงานและกิจกรรมต่าง ๆ โดยพิจารณาข้อมูลแต่ละส่วนงาน รวมทั้งทำความเข้าใจถึงความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของกิจกรรมต่างๆ ของแต่ละส่วนงาน ประกอบไปด้วย 5 หน่วยงาน ปฏิบัติงาน ดังนี้

1.1 หน่วยงานปฏิบัติงาน

1. สำนักปลัด
2. กองคลัง
3. กองช่าง
4. กองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม
5. หน่วยตรวจสอบภายใน

2. การจัดระบบข้อมูล

เนื่องจากข้อมูลที่รวบรวมเบื้องต้นมีจำนวนมาก จึงได้จัดระบบข้อมูลการประเมินความเสี่ยงในแต่ละส่วนงาน ให้อยู่ในกระดาดำทำการเดียวกัน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการกำหนดปัจจัยเสี่ยงและเกณฑ์ความเสี่ยงเบื้องต้น โดยวิเคราะห์ว่ามีปัจจัยเสี่ยงอะไรบ้างที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของส่วนงานต่างๆ เกิดความเสียหาย และไม่บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

4. การกำหนดปัจจัยเสี่ยง

โดยข้อมูลเบื้องต้นที่รวบรวมไว้มาศึกษาและวิเคราะห์แยกเป็นด้านต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการที่ดี ประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์ ด้านการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงาน ด้านควบคุมพัสดุ ด้านการเงิน และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยได้กำหนดปัจจัยเสี่ยง จำนวน 23 ปัจจัย

ทั้งนี้ หน่วยตรวจสอบภายในได้พิจารณากำหนดเกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยง โดยใช้หลักการและเทคนิคต่างๆ ช่วยในการวิเคราะห์ถึงโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบเมื่อเกิดความเสี่ยงนั้น โดยเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง กำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ค่าคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

นอกจากนี้ มีบางปัจจัยความเสี่ยงที่หน่วยตรวจสอบภายในได้พิจารณากำหนดเกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยง 2 ระดับ คือ ระดับความเสี่ยงมากที่สุด ค่าคะแนนเท่ากับ 5 และระดับความเสี่ยงน้อยที่สุด ค่าคะแนนเท่ากับ 1 ประกอบด้วย ปัจจัยเสี่ยงการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร การจัดทำแผนกลยุทธ์ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง กระบวนการติดตามการบริหารความเสี่ยง ผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง และการจัดตั้งส่วนงาน เป็นต้น เพื่อให้ปัจจัยเสี่ยงและเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงมีความเหมาะสมและสอดคล้องกันมากยิ่งขึ้น ภายหลังจากที่กำหนดปัจจัยเสี่ยงและค่าคะแนนความเสี่ยงเรียบร้อยแล้ว ในขั้นตอนต่อไปเป็นการกำหนดเกณฑ์ความเสี่ยงของแต่ละปัจจัยที่ได้กล่าวมาในข้างต้นตามตารางปัจจัยความเสี่ยงและเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง ดังต่อไปนี้